

Nr 104

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överförande till Sverige av vissa sjuka flyktingar.
(3:e avd.)

I propositionen nr 107 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 14 mars 1958, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om överförande till Sverige av vissa sjuka flyktingar i enlighet med vad i statsrådsprotokollet angivits.

Under åren 1950—1957 har för varaktig vistelse och vård i Sverige mottagits nära 800 tuberkulossjuka flyktingar, vilka här erhållit sanatorievård. Även de sjukas anhöriga har om möjligt överförts hit. Över 200 av tuberkulosfallen har utgjorts av ungerska flyktingar, som kommit hit efter händelserna i Ungern i slutet av år 1956. De övriga har till större delen varit flyktingar av europeisk nationalitet från läger i bl. a. Österrike, Italien och Grekland. Ett 40-tal har överförts från Kina. Som framgår av vad som uttalats i 1958 års statsverksproposition under anslaget till Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utläningar (IX ht, p. 139) har resultatet av den vård de sjuka flyktingarna erhållit varit mycket tillfredsställande. Vårdtiden har uppgått till i genomsnitt endast 3 månader och de flesta har efter friskskrivning kunnat inplaceras på den svenska arbetsmarknaden. F. n. ligger endast drygt 50 flyktingar kvar på sanatorium.

I en av utrikesdepartementet i avskrift överlämnad skrivelse har österrikiske inrikesministern framhållit, att 1 procent av de ungerska flyktingarna i Österrike lider av öppen tuberkulos samt att omkring 5 procent av dem icke har möjlighet att utvandra på grund av att de tidigare lidit av denna sjukdom. Han hemställer därför, att ytterligare ett antal tuberkulossjuka flyktingar måtte mottagas i Sverige.

I Österrike finns f. n. omkring 18 000 ungerska flyktingar, av vilka större delen önskar utvandra till annat land. Vid läkarundersökning av 14 000 av dessa flyktingar har mer än 300 befunnits sannolikt lida av öppen tuberkulos.

Utlänningskommissionen har förklarat sig icke vilja motsätta sig överföring av det antal tuberkulossjuka flyktingar jämte anhöriga, som de medicinska och ekonomiska resurserna medger. Medicinalstyrelsen har i sitt yttrande ansett det möjligt att till en början mottaga ytterligare omkring 50 tuberkulosfall för sanatorievård. För egen del understryker departementschefen den stora humanitära betydelse det skulle ha om så många som möj-

ligt av de kvarvarande sjuka ungerska flyktingarna i Österrike kunde beredas vård i Sverige. Enligt vad medicinalstyrelsen numera under hand upplýst torde platser på svenska sanatorier kunna ställas till förfogande på en gång för ett betydligt större antal flyktingar än styrelsen tidigare förutsatt, därest varsel ges i god tid före mottagandet. Departementschefen finner därför, att starka skäl talar för bifall till den österrikiska framställningen. Med hänsyn till att icke alla ifrågavarande flyktingar torde vara villiga att resa till Sverige eller lämpade för en sådan överföring och då det är önskvärt att den ungefärliga omfattningen av aktionen närmare angives, förordar departementschefen, att omkring 200 sjuka flyktingar jämte anhöriga överföres hit.

Kungl. Maj:t erhöi genom beslut av 1955 års riksdag bemyndigande att besluta om mottagande i Sverige för varaktig vistelse och vård av mindre grupper sjuka flyktingar och deras anhöriga. Det avsågs härvid röra sig om grupper på omkring ett 30-tal sjuka och ett mindre antal anhöriga. Under den förutnämnda punkten i statsverkspropositionen har departementschefen förutsatt, att motsvarande bemyndigande skall gälla även för budgetåret 1958/59.

Då den nu aktuella överföringen av flyktingar synes komma att avse ett betydligt större antal än som ifrågasatts i bemyndigandet anses frågan böra underställas riksdagen. Departementschefen föreslår sålunda, att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att under budgetåren 1957/58 och 1958/59 besluta om mottagande i Sverige för varaktig vistelse och vård av tillsammans omkring 200 sjuka ungerska flyktingar och deras anhöriga från läger i Österrike. Då det är angeläget att flyktingaktionen kan genomföras så snart som möjligt, anses det förberedande arbetet med uttagning och överföring av flyktingarna — därest riksdagen ej har någon erinran häremot — böra få igångsättas redan i april 1958.

En överföring av större flyktinggrupper än tidigare även från andra länder än Österrike kan emellertid komma i fråga. Det föreslås därför, att det genom 1955 års riksdagsbeslut givna bemyndigandet utvidgas att i fortsättningen gälla flyktinggrupper intill ett antal vid varje tillfälle om cirka 50 sjuka jämte anhöriga till dem.

De sammanlagda kostnaderna för Österrikeaktionen beräknas med nuvarande sanatorieavgift till i runt tal 2,2 miljoner kronor, varav Svenska röda korset lovat bidra med drygt en miljon kronor av medel, som insamlats för Ungernhjälpen, och staten svarar för resten.

Till kostnaderna för vården och omhändertagandet av de sjuka ungerska flyktingarna har Svenska röda korset sålunda utlovat bidrag med minst 200 000 kronor. Övriga kostnader för sanatorievard m. m. föreslås få bestri- das från det förenämnda anslaget till Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlämningar. Dessa kostnader anses till största delen komma att belasta budgetåret 1958/59 och beräknas kunna rymmas inom det för nämnda bud- getår föreslagna anslagsbeloppet om en miljon kronor. Därest den genom-

snittliga vårdtiden blir längre än som beräknats eller beslut fattas om en höjning av vårdavgiften — varom förslag väckts — väntas dock anslaget komma att överskridas.

Beträffande kostnaderna för överföringen av flyktingarna i Österrike kommer bidraget från Svenska röda korset att avse utgifterna för transporterna av de sjuka flyktingarna och deras anhöriga samt för de anhörigas omhändertagande under den första tiden i Sverige m. m. Vissa andra kostnader — t. ex för administrationen, sociala bidrag, startlån m. m. — föreslås liksom f. n. få bestridas från anslag under femte huvudtiteln.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om överförande till Sverige av vissa sjuka flyktingar i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 14 mars 1958 angivits.

Stockholm den 22 april 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström, Gillström, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Birger Andersson, Thun, Pålsson, Holmqvist, Rikard Svensson, Axel Johannes Andersson, Bertil Petersson och Jacobsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmberg, Persson i Växjö, Staxäng, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, Nihlfors, Andreasson, Johansson i Norrköping och Gustafsson i Uddevalla.